

ذهن گسسته

الیزابت هاول

صابر اکبری نژاد، صفورا عطار، علی خسروی

www.ketab.ir

Elizabeth F. Howell, 1946.
The dissociative mind, 2005.

الیزابت اف. هاول، ۱۹۴۶ م.
ذهن گسسته، ۲۰۰۵.
مترجمان: صابر اسمخانی اکبری‌نژاد، ۱۳۶۴؛ صفورا عطار، ۱۳۵۸؛ علی خسروی، ۱۳۷۸.
ویراستار: آزاده سجادی‌نسب.
تهران: آویسا، ۱۴۰۳.
ص. ۳۸۴.

۹۷۸-۶۰۰-۷۳۰۸-۳۳-۲
فهرست‌نویسی براساس اطلاعات فیبا.
کتابنامه ص [۳۵۹]. ۳۸۲.

Dissociation - Psychology — تجزیه (روان‌شناسی)
Dissociative Disorders — اختلالات گسستگی

رده‌بندی کنگره: ۶۱۶/۸۵۲۳ / ت۲ / RC۵۵۳

رده‌بندی دیودی: ۶۱۶/۸۵۲۳
شماره کتابشناسی ملی: ۹۵۱۱۰۷۴

www.ketab.ir

ذهن گسسته

نویسنده: الیزابت هاول

مترجمان: صابر اکبری‌نژاد، صفورا عطار، علی خسروی

ویراستار: آزاده سجادی‌نسب

ناشر: آویسا

صفحات‌آرا و جلدآرا: آزاده سجادی‌نسب

نوبت چاپ: اول

سال چاپ: زمستان ۱۴۰۳

شمارگان: ۵۵۰ جلد

قیمت: ۴۷۰,۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۷۳۰۸-۳۳-۲

حق چاپ و نشر برای ناشر محفوظ است.

دفتر انتشارات: تهران، شهرک گلستان، میدان ساحل، مجتمع قائم ۱، واحد ۱۲۱

www.avissapub.ir

تلفن: ۰۲۱-۴۴۷۶۰۶۲۰

فهرست

۹	پیشگفتار	
۱۷	مقدمه	
۳۳	گسستگی، مدلی از روان	۱
۶۵	خود در زمینه: یگانگی و چندگانگی	۲
۷۹	پیشگامان تفکر روانپویشی در باب گسستگی ژانه، فروید، فرننسی و فربرن	۳
۱۳۳	سنن بین شخصی و ارتباطی: سالیوان، برامبرگ، دیویس، فرولی-آدی و استرن	۴
۱۶۹	مدل‌های تلفیقی: مدل حالات خود چندگانه رابلی؛ نظریه گسستگی ساختاری شخصیت فاندرهاارت و نین هیوز و استیل؛ نظریه جدید گسستگی هیلگارد؛ و گسستگی جسمانی	۵
۲۰۵	گسستگی و نظریه دلبستگی	۶
۲۲۰	گسستگی مبتنی بر دلبستگی: چشم‌اندازی دیگر بر دویاره‌سازی	۷

- ۸ همانندسازی فرافکنانه: پیش‌بینی مبهم ۲۴۶
- ۹ مفاهیم فرایندهای روانی، دفاع و سازمان شخصیت ۲۶۵
- ۱۰ نارسیسیم: جنبه‌های ارتباطی گسستگی ۲۹۷
- ۱۱ «دختران خوب» و «دختران جذاب» و «جنگجوها» ۳۰۹
نقش تروما و گسستگی در خلق و بازتولید جنسیت
- ۱۲ بنیان‌های گسسته سایکوپاتی: آنگاه که حقیقت چیزی جز وحشت نیست، نه تنها ایمن نیستیم، که مهم‌تر، تصور هم دیگر مختل می‌شود. ۳۳۳

۳۵۱

ضمیمه

۳۵۹

کتابشناسی

www.ketab.ir

پیشگفتار

گسستگی^۱ با زندگی روانی ما عجین، و ظرفیت آن در ژن ما نهفته است. تفسیر دیگری از جمله معروف هری استاک سالیوان^۲ (۱۹۵۳) که هر کسی در ساده‌ترین حالت انسان است تا چیزی دیگر^۳، می‌تواند بیانگر همه‌گیری و شایع بودن گسستگی در نوع انسان باشد. زبان متداول روزمره نشان از آشنایی ضمنی با خود چندپاره دود. عباراتی مانند «ازهم‌پاشیدگی»، «عدم پذیرش» و «ناتوانی در کنترل هیجانات» دلالت بر بخش‌هایی دارند که یکپارچه نیستند. نصیحت مرسوم و متداول «خود را جمع کن» دلالت بر بخش‌هایی دارد که از یکدیگر جدا افتاده‌اند. اشکال مختلف دوگانگی، دوگانگی دکارتی (جدایی ذهن از بدن)، «دکتر جکیل و آقای هاید»، و حتی بسیاری از ویژگی‌های جنسیتی حاکی از گسستگی یک حوزه تجربه از دیگر تجارب است.

اگرچه در تاریخچه تفکر روان‌کاوی، نظریه گسستگی کنار نظریه واپس‌رانی^۴ قرار گرفته است، برای سال‌های متمادی نه تنها به حقیقت گسستگی آن‌گونه که باید توجه نشده، بلکه به میزان زیادی نیز نادیده گرفته شده است. با اینکه

1 dissociation

2 Harry Stack Sullivan

۳ سالیوان اعتقاد داشت آنچه ما در مقام انسان به اشتراک می‌گذاریم، بسیار بیشتر از تفاوت‌های فردی ما است. س.م.

۴ مورد غیرعادی دکتر جکیل و آقای هاید (Dr. Jekyll and Mr. Hyde). رمانی کوتاه از رابرت لوئیس استیونسون اسکاتلندی که در سال ۱۸۸۶ انتشار یافت. در این رمان، دکتر جکیل که به مبحث دوگانگی شخصیت علاقه‌مند است دارویی برای جداسازی جنبه‌های خوب و بد انسانی‌اش می‌سازد. از جنبه‌های بد، فردی به نام آقای هاید پدید می‌آید که مرتکب اعمال جنایتکارانه و حتی قتل می‌شود. در پایان، دکتر جکیل که نه قادر به کنترل آقای هاید است و نه می‌تواند از قالب آن خارج شود و به صورت اصلی خود در آید، دست به خودکشی می‌زند. س.م.

5 repression

خاستگاه روان‌کاوی طرحی برای درمان گسستگی و تروما^۱ است (برویر^۲ و فروید ۱۸۹۳-۱۸۹۵)، از اوایل قرن نوزدهم تا دو دهه پیش، گسستگی آن‌گونه که باید بسط نیافته بود. چندگانگی و ساختار گسسته ذهن، که برویر و فروید مطرح کرده بودند، و اختلال هویت گسسته^۳، که پیشتر اختلال شخصیت چندگانه^۴ نامیده می‌شد و تصور بر این بود که اختلال نادری است، آن‌طور که باید مطالعه و بررسی نشده است. در مقابل، امروز زمینه‌های روان‌کاوی و تروماشناسی^۵ گرد هم می‌آیند و این اتفاقی است درخور، چراکه این دو مکمل یکدیگرند.

امروزه، حوزه سلامت روان توجه بیشتری به گسستگی و تجارب گسسته دارد. در روان‌کاوی، این امر تا حدودی با افزایش فهم ما از مدل ارتباطی تناسب دارد، چراکه در این مدل، چندگانگی و فرایندهای گسسته به طور ضمنی وجود دارند. زمانی که هرونی‌سازی جنبه‌های متعدد روابط دلبستگی^۶، و نیز احتمال برخی تروماهای ارتباطی را در نظر بگیریم، توجه به گسستگی برای ایجاد ساختار روانی مبتنی بر روابط، به طریقی آشکار اجتناب‌ناپذیر می‌نماید. در کل، افزایش علاقه به علل گسستگی ریشه در موج اخیر انتشار اطلاعات درباره شیوع گسترده ترومای روانی^۷ دارد. پس از جنگ ویتنام، که اصطلاح تشخیصی اختلال استرس پس از تروما^۸ را سبب شد، نه تنها خشونت‌های جنگ بلکه دیگر خشونت‌های معمول مانند بهره‌کشی^۹ جنسی از کودکان نیز بیشتر مورد توجه قرار گرفت. تروماشناسانی مانند براون^{۱۰} (۱۹۹۱) و هرمان^{۱۱} (۱۹۹۲) پی بردند که تروما، به‌خصوص برای قربانیان سوءرفتار جسمی و جنسی، برخلاف آنچه که در گذشته مطرح می‌شد خارج از قلمروی تجارب عادی نیست.

1 trauma

2 Breuer

3 dissociative identity disorder

4 multiple personality disorder

5 traumatology

6 attachment

7 psychological trauma

8 posttraumatic stress disorder

9 abuse

10 Brown

11 Herman